

Länsstyrelsen
Västernorrland

Bevarandeplan Natura 2000

Ravin i Holme SE0710206

Foto: Länsstyrelsen

Namn:	Ravin i Holme
Sitecode:	SE 0710206
Områdestyp:	SAC 2011-03
Areal:	2,8 ha
Skyddsform:	Biotopskydd N04/40B
Kommun:	Sollefteå
Naturvårdsförvaltare:	Skogsstyrelsen
Koordinat:	704890/153129
Karta:	19G 9G
Ägarförhållanden:	Privat
Uppdaterad:	2018-06-04

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT OM NATURA 2000	3
1.1 Allmänt om bevarandeplanen.....	3
2. GRUNDER FÖR UTPEKANDE	3
2.1 Ingående art enligt art- och habitatdirektivet	3
3. BEVARANDESYFTEN OCH BEVARANDEMÅL.....	4
4. OMRÅDESBESKRIVNING	4
4.1 Allmän områdesbeskrivning	4
5. EKOLOGISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	5
5.1 För området i dess helhet	5
5.2 För ingående art enligt art- och habitatdirektivet	5
6. HOTBILD MOT NATURA 2000-OMRÅDET	5
7. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	6
7.1 Områdesskydd.....	6
7.2 Skötsel	6
8. BEVARANDESTATUS	6
9. UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	7
10. REFERENSER	7
11. KARTOR	8

1. Allmänt om Natura 2000

Natura 2000 heter det nätverk av skyddsvärda områden som alla EU:s medlemsstater ska bidra till att skapa enligt EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter) samt Fågeldirektivet (Rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Syftet är att bidra till bevarandet av den biologiska mångfalden inom gemenskapen. Sverige har som medlem i EU åtagit sig att se till att naturtyperna och arterna har gynnsam bevarandestatus, dvs. att de finns kvar i långsiktigt hållbar omfattning genom att vidta bevarandeåtgärder i form av skydd och skötsel. Genom 15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd har EU-direktiven implementerats i svensk lagstiftning. Ett särskilt tillstånd krävs om man vill utföra åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt. Som en hjälp vid arbetet med att bevara naturvärdena i Natura 2000-områden samt som ett stöd för verksamheter som bedrivs i anslutning till området ska det finnas bevarandeplaner för samtliga områden.

1.1 Allmänt om bevarandeplanen

Bevarandeplanen är det dokument som ska beskriva vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som ska ange vilka bevarandeåtgärder som planeras. Bevarandeplanen behandlar områdets ingående naturtyper och arter som finns upptagna i EU:s två naturvårdsdirektiv, Art- och habitatdirektivet samt Fågeldirektivet. En viktig del i arbetet med att vidta nödvändiga bevarandeåtgärder är formuleringen av bevarandesyfte och bevarandemål för varje Natura 2000-område samt att planera och prioritera vilka bevarandeåtgärder som behövs utifrån i dagsläget kända förhållanden och hot. Bevarandesyftet utgår från 17§ Förordningen om områdesskydd som anger att länsstyrelserna ska upprätta beskrivningar av syftet samt för de livsmiljöer och arter för vilka gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas eller återställas.

2. Grunder för utpekande

2.1 Ingående art enligt art- och habitatdirektivet

Området är utpekat att ingå i nätverket Natura 2000 enligt art & habitatdirektivet mot bakgrund av att det inom området finns en i direktivet ingående naturtyp (tabell 1) och den i direktivet ingående arten skogsror (*Calamagrostis chalybaea*) (tabell 2).

Tabell 1. Ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet

Kod	Naturtyp	Areal (ha)	Andel (%)
9050	Örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ	1,7	61

Tabell 2. Ingående art enligt art- och habitatdirektivet

Kod	Art
1948	Skogsror (<i>Calamagrostis chalybaea</i>)

3. Bevarandesyften och bevarandemål

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Natura 2000-området Ravin i Holme omfattar en örtrik granskog i en ravin som sträcker sig ned mot Faxälven. Det främsta bevarandesyftet är att bevara naturmiljön i området med dess naturliga hydrologi samt även ett av länets största bestånd av skogsrör (*Calamagrostis chalybaea*).

Området är skyddat som biotopskydd. Något ytterligare behov av bevarandeåtgärder är inte känt. Om miljön i ravinen blir så sluten att skogsrör påverkars negativt kan ringbarkning av enstaka granar vara motiverat för att öka ljusinsläppet för att gynna skogsrör. I tabell 3 finns en sammanfattning av de bevarandemål som anger det tillstånd som bör råda i det enskilda området för att optimera områdets bidrag till uppnåendet av gynnsam bevarandestatus på nationell, biogeografisk eller EU-nivå.

Tabell 3. Bevarandemål för ingående naturtyp och art

<i>Naturtyp/Art</i>	<i>Bevarandemål</i>
9050, Örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ	<ul style="list-style-type: none"> • Naturtypen bibehålls i minst 1,7 ha. • Naturlig hydrologisk regim råder. • Typiska arter ska ej ha minskande populationer
1948, Skogsrör (<i>Calamagrostis chalybaea</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Populationens storlek bibehålls eller ökar. Minsta antalet individer får ej understiga 800 blommande individer. • Artens livsmiljö bibehålls eller ökar i areal. Arealen får ej understiga 2,8 hektar.

4. Områdesbeskrivning

4.1 Allmän områdesbeskrivning

Natura 2000-området Ravin i Holme är beläget i Sollefteå kommun och består av en bred, djup blandskogsklädd ravin på Faxälvens västra sida. Området hyser ett av Västernorrlands rikaste bestånd av skogsrör och omfattar hundratals tuvor, delvis i täta bestånd. Området uppfyller väl artens miljökrav; en inte alltför tät skog som ger ett lagomt ljusinsläpp i sluttning på bördig mark med rörligt markvatten. Delar av ravinen är avverkad, främst den centrala och nedre delen som består av planmark. Skogsrör finns även där en del skog är avverkad. Bästa området är dock från vägen och nedströms ett femtiotal meter.

4.1 Intressanta arter i området, ej med i artdirektivet

I området hittar man också andra skyddsvärda arter som till exempel storgröe (*Poa remota*), skuggviol (*Viola selkirkii*), strutbräken (*Matteuccia struthiopteris*) och lundelm (*Elymus caninus*). Dessutom förekommer den starkt hotade laven trådbrosklav (*Ramalina thrausta*) inom den del som är biotopskyddad.

5. Ekologiska förutsättningar

5.1 För området i dess helhet

Opåverkade, örtrika och näringsrika granskogar är idag en värdefull livsmiljö för många arter. Natura 2000 områdets ravinskog är idag en värdefull livsmiljö för skogsror och har förutsättningar att vara det så länge inte området kalavverkas och hydrologin inte påverkas i närområdet.

5.2 För ingående naturtyp enligt art- och habitatdirektivet

9050, Örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ är enligt definition barrskogar eller blandskogor med gran på näringsrika jordar. Lokalerna ligger ofta i låglandet, i dalgångar eller på sluttningar med finsediment och rörligt markvatten. Högorter och ormbunkar dominerar men i torrare partier är lågorter vanligare. Översilade örtrika sumpskogor på sluttande mineraljordar kan ingå. Skogen kan vara måttligt påverkad av mänskliga aktiviteter såsom kreatursbete eller plockhuggning.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

- en skoglig kontinuitet med en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik
- den gynnsamma bevarandestatusen bör knytas an till de ekologiska krav som de för naturtypen karakteristiska arterna har, så att de kan finnas kvar och öka i antal.
- naturlig hydrologisk regim ska råda inom och strax utanför området.

5.3 För ingående art enligt art- och habitatdirektivet

1948, Skogsror (*Calamagrostis chalybaea*) Arten förekommer främst i fuktig barr- och blandskog med högorrtsvegetation. Ofta växer den utmed bäckar och i raviner. Skogsror förekommer även tillfälligt i antropogent skapade miljöer som kanter av skogsbilvägar etc. Den är kalkgynnad och mycket skuggtålig. Störning i form av markslitage, tramp etc gynnar etablering av nya individer. Arten är främst vindspridd. En rimlig uppskattning av spridningsavstånd är 20–50 m.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

- livsmiljön är bevarad i sitt ursprungsskick.
- naturlig hydrologisk regim ska råda inom och i anslutning till området.

6. Hotbild mot Natura 2000-området

Ravin i Holme är förutom att vara skyddat inom nätverket Natura 2000 också skyddat som biotopskydd. Verksamheter och faktorer som kan tänkas påverka Natura 2000-området negativt visas i tabell 4.

Vid beskrivandet av hotbilden för ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom

områdets skötsel. Tyngdpunkten för hotbilden av varje enskilt Natura 2000-objekt ligger främst på lokala hot från landskaps- till artnivå.

Tabell 4. Verksamheter och faktorer som kan påverka Natura 2000-områdets naturtyp och art negativt

<i>Naturtyp/Art</i>	<i>Hot</i>
9050, Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ	<ul style="list-style-type: none"> • Skogsbruksåtgärder i anslutning till området. • Verksamheter som påverkar hydrologin inom eller i nära anslutning t.ex. grävning och utökning av befintliga vägar
1948, Skogsrör (<i>Calamagrostis chalybaea</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Skogsbruksåtgärder inom eller i anslutning till området. • Verksamheter som påverkar hydrologin inom eller i nära anslutning till området, t.ex. grävning, vägdragning. • Exploateringsverksamheter, t ex utvidgning av befintlig skogsbilväg. • Igenväxning, för tät skog.

7. Bevarandeåtgärder

7.1 Områdesskydd

Området är förutom att vara skyddat inom nätverket Natura 2000 också skyddat som biotopskyddsområde enligt svensk lag. Området har därför det rättsliga skydd som det kan tänkas behövas. Verksamheter i nära anslutning till området kan kräva tillstånd enligt Natura 2000 regelverket. Tillståndsprövningar ska utgå från hur verksamheten eller åtgärden påverkar områdets bevarandemål och möjligheten för området att uppnå bevarandesyftet. I dagsläget finns olikheter i avgränsning mellan biotopskyddet och Natura 2000-området. Vid bildandet av biotopskyddet bedömdes delar av Natura 2000-området vara för påverkat för att kunna ingå i biotopskyddet. Det finns dock skogsrör även i det påverkade området.

7.2 Skötsel

Utgångspunkten för området är att det ska utvecklas fritt under naturliga förhållanden och processer så länge som beståndet av skogsrör är välmående. Eftersom skogsrör missgynnas av en alltför tät och igenväxt miljö kan det bli aktuellt att göra ett visst uttag av gran. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder visas i tabell 5.

Tabell 5. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

<i>Skötselåtgärd</i>	<i>Tidpunkt</i>	<i>Prioritet</i>
Fri naturlig utveckling	Tills vidare	1
Ringbarkning av gran	Vid behov	1

8. Bevarandestatus

Bevarandestatusen för området i sin helhet är gynnsam då området är relativt opåverkat från storskaligt skogsbruk och en god hydrologisk regim råder. Beståndet för den ingående arten är också välmående och livskraftigt.

9. Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning av naturtyper och arter sker enligt Naturvårdsverket riktlinjer för uppföljning av skyddade områden och är beskrivna i regionala uppföljningsplaner på Naturvårdsverkets hemsida. Områdesvis uppföljning kommer att ske inom ett enskilt Natura 2000 område ifall det finns faktorer som där behöver följas upp särskilt och som inte fångas upp av den regionala uppföljningsplanen. Utvärdering av gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter sker på biogeografisk nivå, för Västernorrlands län den boreala regionen.

Inom området bör särskild hänsyn tas till nedan stående art/arter i uppföljningen. Eventuella åtgärdsprogram ska beaktas vid uppföljningen. Uppföljningen sker enligt följande:

1948, Skogsrör (*Calamagrostis chalybaea*) Uppföljning av arten bör ske enligt följande:

- Lokalen bör besökas minst vart 6:e år.
- Vid besöken ska i första hand antalet tuvor räknas. En uppdelning skall göras på tuvor med och utan blommande skott. Antalet vippor ska noteras
- Växtplatsens yta ska avgränsas och bestämmas.

10. Referenser

Art-och habitatdirektivet, Rådets direktiv 92/43/EEG an den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007

Natura 2000 i Sverige, handbok med allmänna råd, Naturvårdsverkets handbok 2003:9

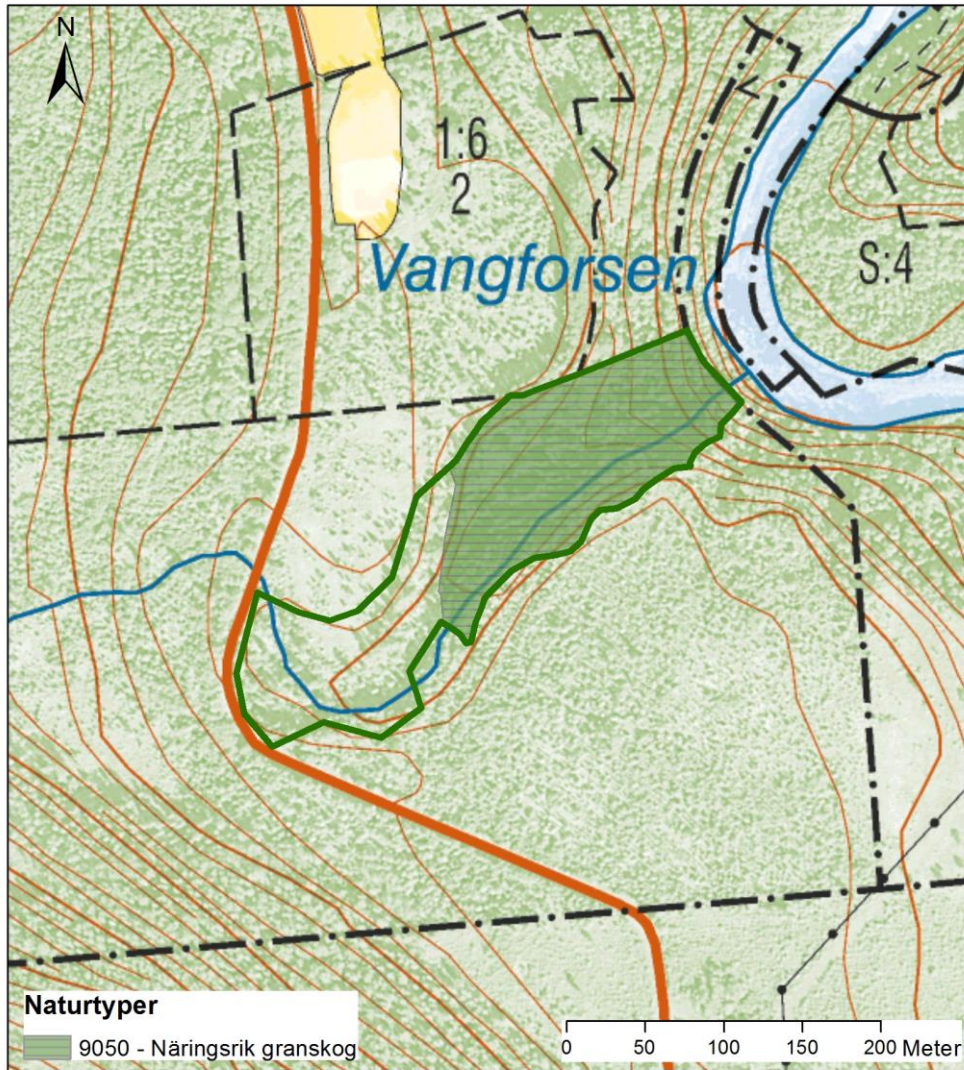
15–17 §§ Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m. m.

Mascher, J.W. 2003. *Skogsrör-inventering i socknarna Ramsele, Edsele, Helgum och Resele inom Sollefteå kommun, Ångermanland*. Projektet Ångermanlands flora.

Mascher, J.W. 1990. *Ångermanlands flora*. Lund.

11. Kartor

Kartorna nedan visar de ingående naturtypernas utbredning samt en översikt av området. Aktuell information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område finns på Naturvårdsverkets hemsida, kartverket skyddad natur. Observera att det är naturtypernas utbredning och förekomst i verkligheten som gäller vid en tillståndsprövning enligt miljöbalken. Det innebär att både rapporterad areal och det som framgår av naturnaturtypskartan (NNK) kan behöva säkerställas med ytterligare uppgifter, t.ex. fältinventeringar.

 Natura 2000

 Naturreservat

© Länsstyrelsen Västernorrland
© Lantmäteriet Geodatasamverkan